

Zápis ze schůzky pracovní skupiny „Úmrtí spojená s užíváním nelegálních drog“

6. prosince 2006, 9:30, Vladislavova 12, místnost P4

1 Přítomni

Doc. Ing. Marie Balíková, CSc. (I. LF UK)
Plk. Ing. Gabriel Berszi (NPDC PČR)
Mgr. Jana Brožová (ÚZIS)
Ing. Hana Vaněrková (IPVZ)
Doc. MUDr. Přemysl Klír, CSc. (předseda SSLST ČLS JEP)
MUDr. Viktor Mravčík (NMS CZ)
Bc. Jaroslav Šejvl (Centrum adiktologie I. LF UK)
MUDr. František Vorel, CSc. (místopředseda SSLST ČLS JEP)
MUDr. Tomáš Zábranský, Ph.D. (vedoucí skupiny)
Ing. Jaroslav Zikmund (FN Bulovka)

Jako host:

Jiří Procházka, vedoucí 4. (protidrogového) oddělení Služby kriminální policie a vyšetřování Správy hl. m. Prahy PČR, Odboru pro boj s organizovaným zločinem, se zástupcem

Omluvili se

Mgr. Jarmila Vedralová MZ ČR (MZd ČR)
RNDr. Kateřina Zedníková (LF UP)

Skupina je tedy usnášeníschopná. Jednání řídil dr. Zábranský, který rovněž odpovídá za správnost zápisu.

2 Program a jednání

2.1 Kontrola úkolů z minulé schůzky

- Byl předán návrh zápisu ze schůzky z 18. července 2006. Připomínkové řízení proběhne elektronickou poštou do konce roku.
- Nebyly navrženy žádné změny ani doplnění programu.

2.2 Výroční zpráva 2005 – distribuce a diskuse ke kapitole „Drogová úmrtí.“

Byla distribuována Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v ČR 2005. Zevrubná diskuse se zabývala některými spornými a/nebo raritními případy, které jsou zmíněny v dalším bodě tohoto Zápisu.

2.3 Výsledky sledování smrtelných předávkování omamnými a psychotropními látkami (OPL) a úmrtí za přítomnosti OPL v roce 2005 – korekce a objasnění nejasných případů.

2.3.1 „Metadonová“ úmrtí

Po zevrubné diskusi byla znovu potvrzena klasifikace, jak je uvedena ve Výroční zprávě (VZ).

V souvislosti se suspektními případy otrav léčivý, *lege artis* užívanými pro substituční léčbu závislosti na opiátech, uvádí *doc. Balíková*, že podle jejího vědomí byl v dubnu 2005 na pracovišti SL I. LF UK zkoumán případ otravy buprenorfinem. Po krátké diskusi **slibuje do příští schůzky zjistit osud tohoto případu a jeho klasifikaci v databázi „Soudní.“**

2.3.2 Překlep v tabulce „Úmrtí“ VZ (str. 36)

Dr. Mravčík uvádí, že v tabulce na str. 36 je chybně uveden součet 63 osob namísto 62.

V elektronické verzi (na www.drogy-info.cz) bylo opraveno.

2.4 Kasuistika: předávkování kokainem u 13tiletého chlapce v P6

Ing. Vaněrková podala krátký přehled medializované kauzy 12tiletého chlapce, jenž se smrtelně předávkoval kokainem. Lékař při prohlídce zemřelého na místě činu v první fázi údajně „vyloučil cizí zavinění“ a stanovil jako primární příčinu úmrtí aspiraci popcornu; v rámci zdravotní pitvy, jež prokázala otok mozku a neprokázala popcorn v dýchacích cestách, byla provedena toxikologická analýza s pozitivním výsledkem na kokain. Následovalo obtížně dohadování s rodinou (nejsou čeští občané) i s příslušnou složkou Policie ČR. Po časovém skluzu 14 dnů byla provedena analýza z krve, ve které bylo stanoveno 0,11mg/l kokainu a 13,9 mg / l BE; případ uzavřen jako smrtelné předávkování.

Za hlavní problém byl po diskusi mezi zástupcem Městské správy PČR, Národní protidrogové centrály PČR a odborníky v oboru soudní toxikologie a soudního lékařství označen především chybný závěr lékaře, jenž provedl prohlídku zemřelého na místě (pokud nejde o jeho chybnou interpretaci). *Prim. Vorel* podotýká, že lékař není oprávněn vyjadřovat se k otázce zavinění, tím méně při prohlídce na místě. Může se vyjádřit pouze např. v tom smyslu, že neshledal známky poranění apod. *Dr. Záborský* poukazuje na to, že tento případ znovu ukazuje nutnost provádět základní set toxikologických (a jiných) vyšetření *en bloc* a až po nich stanovit konečnou diagnózu – a to přinejmenším u všech zemřelých osob do 40, spíše ale 45 let věku -, což je ve shodě s dobrou praxí EU. Odborníci shodně poukazují na problematickou spolupráci s místními odděleními PČR, které se případy úmrtí na předávkování drogami „nerady zabývají.“ *Plk. Berszi* navrhuje v takových případech kontaktovat přímo NPDC PČR. *Prim. Vorel* podotýká, že v rámci udržování profesionálních vztahů je lépe kontaktovat operační důstojníky na lokální úrovni než centrálu.

Všichni přítomní se shodují, že postup *lege artis* musí být zachován a cena toxikologických vyšetření tomu nesmí být na překážku.

Dr. Záborský uzavírá, že řešením by zřejmě byl oficiální dopis NPDC šéfům Ústavů soudního lékařství s prosbou o notifikaci o suspektních případech předávkování drogami; *plk. Berszi* souhlasí a navrhuje, že takový dopis připraví a odešle a že NPDC v rámci své analytické činnosti rovněž bude sledovat reakci příslušných složek PČR na tyto případy.

2.5 Stav registru / databáze „Mortalita“

2.5.1 webové rozhraní pro databázi „Soudní“ a první zkušenosti

Ing. Zikmund sdělil, že FN Bulovka zadala zpracování databáze v přijatelnějším prostředí pro lepší sdílení dat (struktura hotová, vypracovává výpočetní středisko Bulovky); předpokládá na začátku roku 2007 konzultace s *prim. Vorlem*, s *dr. Záborským* a *dr. Mravčíkem*. *Dr. Vorel*

upozorňuje, že součástí dodávky databáze „Soudní“ v 2001 bylo právě dodání prostředí (MS Access) jednotlivým ústavům zadarmo, což ji učinilo přijatelnou.

2.5.2 NISs

Stále platí, že většina nově zaváděných nemocničních informačních systémů (NIS) nemá specializovaný modul pro odd. SL – v některých nemocnicích (ČB) zřejmě bude připraven v 2007. V zájmu Společnosti, NMS i jednotlivých ústavů nicméně je standardní výstup pro potřeby dalších analýz; ten je definován standardní datovou větou, již připravil *prim. Vorel* a představil ji SSLST ČLS JEP.

2.5.3 Výhled na databázi, administrovanou ÚZIS

Trvají legislativní problémy, které je za současné nestandardní politické situace v zásadě nemožné řešit. *Prim. Vorel* zmiňuje aktivitu jedné ze softwarových firem, která se o možnost ustavení další databáze intenzivně zajímá. *Mgr. Brožová* upozorňuje na nové vedení KRSZIS a možnost změny jejich postoje. *Dr. Mravčík* žádá o kontakt a slibuje iniciovat jednání v tomto směru.

2.6 Extrakce úmrtí z předávkování OPL z registru ČSÚ / ÚZIS

Nepodařilo se dosáhnout zlepšení / lepší konzistence mezi daty ČSÚ a daty ze specializované databáze. Přes významné úsilí ÚZIS o zavedení změnových hlášení se počet „drogových předávkování“ podle ÚZIS/ČSÚ a databáze „Soudní“ liší v řádech.

V zájmu lepšího vyplňování Listu o prohlídce mrtvého a jeho standardizace podle MKN-10 uspořádal ÚZIS sadu školení a vydal publikaci (autorem doc. Klíma). Přítomní soudní lékaři vyjádřili jistou skepsi nad brožurou, která je podle nich příliš komplikovaná a do značné míry v diskrepanci se strukturou pitevní diagnózy.

Mgr. Brožová ohlašuje e-learningový kurs na dané téma a žádá o participaci skupiny. Ta je předběžně přislíbena.

2.7 Sledování drogových úmrtí po linii NPDC PČR

Podle sdělení *plk. Berszihó* nechce NPDC dublovat práci skupiny NMS. Podle šetření NPDC se v roce 2005 šetřily po policejní linii 3 z celkem 62 smrtelných předávkování. V roce 2007 se bude zavádět ETR / systém hlášení z oddělení.

2.8 Problematika nařizování soudních pitev ze strany Policie ČR

V některých regionech trvá problém s nařizováním soudních pitev mimo oddělení soudních lékařství (typicky na „odděleních“ privátních patologii); zlepšení bylo zaznamenáno v Jižních Čechách, a naopak žádné v Praze a Středních Čechách. Rozsah tohoto jevu není přesně znám, obecně je však považován za značný. Skupina žádá *mgr. Brožovou* o sdělení, kolik případů bylo v roce 2005 (a případně 2006) nahlášeno z těchto oddělení (z nichž ani jedno není přispěvatelem databáze „Soudní“) resp. o jaký podíl na celkovém počtu ohlášených zemřelých a celkovém počtu soudních pitev šlo.

2.9 Národní referenční laboratoř

Od poslední schůzky Skupiny nedošlo k žádné změně.

2.10 Plán publikací pro rok 2007

Jsou navrženy následující publikace:

- Speciální přehledová / metodická příručka o legislativních, operativních a analytických aspektech smrtelných předávkování drogami primárně pro potřeby Policie ČR. Vyjde v edici NMS „Zaostřeno na drogy,“ přípravu koordinuje *Bc. Šejvl*, spoluautorství přislíbila NPDC PČR a *dr. Zábranský*.

- Série časopiseckých článků „Smrtná předávkování drogami v ČR 1998-2006.“ Přípravu koordinuje *dr. Zábranský*.
- Metodický e-learningový kurs „MKN-10 a List o prohlídce mrtvého se zvláštním zřetelem k úmrtím za přítomnosti OPL.“ Koordinuje *mgr. Brožová*.

2.11 Plán vzdělávacích akcí SSKL IPVZ pro 1. pololetí 2007

Ing. Vaněrková prezentuje následující plán a prosí členy skupiny o participaci především v kursu **232104**:

232101 - Specializační kurs - Povinný kurs v rámci specializační průpravy v oboru.

Určeno pro soudní lékaře v přípravě k atestaci

232102 - Specializační kurs - Toxikologické vyšetřování a posuzování.

(povinný kurs v rámci specializační průpravy)

Určeno pro VŠ-nelékaře ve specializační přípravě v oboru Vyšetřovací metody v instrumentální chemii a toxikologii.

232103 - Kurs - Smrt v důsledku působení fyzikálních vlivů.

Určeno pro soudní lékaře, příp. jiné lékaře se zájmem o uvedenou problematiku.

Program: Posuzování fyzikálních příčin při vzniku poranění a smrti, zejména při působení termických faktorů, el. proudu, změn tlaku vzduchu apod. Možnosti rozlišení známek lokálního působení fyzikálních a chemických vlivů.

232104 - Kurs - Nové trendy v drogové problematice.

Určeno zejména pro soudní toxikology a soudní lékaře.

Program: Zneužívané látky a legislativní souvislosti v oblasti dopravy. Možnosti průkazu nověji zneužívaných látek, alternativní materiály pro analýzu, interpretace nálezů.

Vedoucí kursu: Ing. Hana Vaněrková

Místo konání: Praha 4, Budějovická 15

Termín: 19.4. - 20.4.2007

232105 - Specializační odborná stáž - Povinná stáž před atestací z oboru.

Určeno pro soudní lékaře v přípravě k atestaci

2.12 Diskuse a různé.

Byl krátce shrnut problém testů na nelegální drogy v silničním provozu. Podle sdělení *doc. Balíkové* vybrala Dopravní Policie PČR „namátkou“ celkem 500 testů od 4 výrobců pro „pilotní testování“, které ale ve skutečnosti neprobíhá – především nejsou nijak systematicky potvrzovány výsledky orientačních slinných testů. *Plk. Berszi* sděluje, že NPDC PČR se vzdala metodického vedení tohoto procesu. *Doc. Balíková* upozorňuje na nízkou senzitivitu a specifitu všech „pilotních“ testů a na rezignaci PČR na mezinárodní zkušenosti, zejména na projekt EU „Druid“. V pilotním projektu „testování testů“ se za nejasných okolností účastní „Centrum dopravního výzkumu, s.r.o.“

Prim. Vorel doporučuje update webové stránky pracovní skupiny http://www.drogy-info.cz/index.php/o_nas/pracovni_skupiny_nms/pracovni_skupina_umrti_spojena_s_uzivanim_drogy – *dr. Zábranský* slibuje vyřešit během ledna 2007.

Příští schůzka je plánována na březen 2007. Termín bude upřesněn sekretariátem NMS během února 2007.